

บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

THE ROLE OF PARENTS IN PROMOTING READING CULTURE TO PRIMARY STUDENTS IN
CENTRAL REGION OF THAILAND FOR BUILDING LIFELONG LEARNING SKILLS

ศศินันท์ เศรษฐวัฒน์บดี¹ ชยพล ใจสูงเนิน² และมนตรี ชินสมบุญ³
Sasinan setthawatbodee¹ Chayaphon chaisungnoen² and Montree Chinsomboon³

¹ หลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

² หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

³ หลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) เพื่อศึกษาปัญหาของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาและอาชีพ 4) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาของผู้ปกครองที่มีในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาและอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test

ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองที่มีเพศ วุฒิการศึกษา และอาชีพแตกต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) ผลการเปรียบเทียบปัญหาของ

ผู้ปกครองที่มีในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา แตกต่างที่แตกต่างกัน มีปัญหาในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the role of parents in promoting reading culture to primary students in central region of Thailand for building lifelong learning skills: 2) to study parents' problems in promoting reading culture for building lifelong learning skills to primary student in central region of Thailand: 3) to compare the role of parents in promoting reading culture for building lifelong learning skills to primary student in central region of Thailand by using personal characteristics: gender, level of education and occupation. 4) to compare problem of parents in promoting reading culture for building lifelong learning skills to primary student in central region of Thailand by using personal characteristics: gender, level of education and occupation. The sample size was determined by using Krejcie & Morgan Table and getting 384 samples with a multi-stage random sampling. Questionnaires were used for collecting data. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The results showed that: 1) the overall role of parents in promoting culture of reading to primary school students in central region of Thailand for building lifelong learning skills was in moderate level. 2) The overall problem of parents in promoting the culture of reading to primary school students in central region of Thailand for building lifelong learning skills was in moderate level. 3) In comparing role of parents in promoting culture of reading to primary school students in central region of Thailand for building lifelong learning skills was in moderate level by using personal characteristics; genders, levels of education and occupation found that overall data has statistical significant difference at the 0.05 level. 4) In problem of parents in promoting reading culture to primary school students in central region of Thailand for building lifelong learning skills by using personal characteristics; gender, levels of education and occupation found that overall data has statistical significant difference at the 0.05 level.

คำสำคัญ

การอ่าน วัฒนธรรมส่งเสริมการอ่าน นักเรียนชั้นประถมศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้ปกครอง

Keywords

Reading, Promote Reading Culture, Primary Student, Lifelong Learning, Parents

ความสำคัญของปัญหา

การอ่านนับว่าเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาทักษะทางภาษา และเป็นกิจกรรมสำคัญที่สุดในการเรียนรู้ทั้งปวง ไม่ว่าจะเรียนรู้ในห้องเรียน หรือนอกห้องเรียน เรียนรู้ด้วยตนเองจากการค้นคว้า (บันลือ พุกกะวัน และณริตรา พุกกะวัน, 2556) ซึ่งถือว่าเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับเด็กเป็นอย่างยิ่ง เพราะการอ่านเป็นการเปิดโลกทัศน์ของเด็กให้กว้างขึ้น เมื่อเด็กอ่านหนังสือออก เด็กก็สามารถวิเคราะห์ความหมาย โงทย์ทางคณิตศาสตร์ อ่านหนังสืออ่านตำราอ่านคู่มือ ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ (อัจฉรา ประดิษฐ์, 2550) การอ่านหนังสือ จะช่วยทำให้เกิดความสำเร็จในการดำรงชีวิต เพราะการอ่านถือว่าเป็นรากฐานของการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตแทบทุกคนล้วนแต่ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน เพราะการอ่านเป็นการพัฒนาชีวิต ผึกสมองให้คิดเฉียบคมมากขึ้น ทำให้รู้ทันโลก ทันคน รู้จักตนเอง การอ่านสามารถสร้างคนให้มีลักษณะหรือบุคลิกของการเป็นคนที่คิดกว้าง คิดลึกซึ้ง คิดรอบคอบ เพื่อสร้างสิ่งดี ๆ ให้กับตนเองและสังคม การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับเด็กนักเรียนเพราะเด็กนักเรียนต้องอ่านหนังสือด้วยความเข้าใจเพื่อจะเข้าใจวิชาต่าง ๆ ทั้งหมด ความเข้าใจก็เป็นส่วนที่สำคัญของการเรียนรู้ การทำให้นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาอ่านหนังสือได้ตั้งแต่เริ่มต้น เป็นวิธีการที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าหากเด็กที่อ่านหนังสือไม่ออก หรืออ่านไม่ได้ตั้งแต่ในระดับประถมศึกษาจะส่งผลต่อการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ และพัฒนาทักษะอื่นได้ยากจะทำให้เด็กล้าหลังตามคนอื่นไม่ทัน เพราะเมื่อเด็กอ่านไม่ออก จะส่งผลให้เด็กเขียนไม่ได้ วิเคราะห์ไม่เป็น และส่งผลเสียต่อการเรียนในวิชาอื่น ๆ นอกจากนี้ยังทำให้เด็กขาดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ในขณะที่สถิติการอ่านของคนไทยในปัจจุบันยังน้อยมาก จากการสำรวจการอ่านของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปี 2549 ของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วเด็กอ่านหนังสือรวม 360 บรรทัดต่อวัน ต่อคน หรือ 17 หน้าต่อคน หรือ 9 เล่มต่อเดือน ต่อคน เนื่องจากเด็กส่วนใหญ่ใช้เวลาไปกับการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ การดูโทรทัศน์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2551) พบว่า เด็กไทยไม่อ่านหนังสือ แต่ชื่นชอบ การคุยโทรศัพท์ การเล่นเกมอินเทอร์เน็ต ซึ่งสื่อเหล่านี้ใช้ความพยายามน้อยกว่าการอ่านหนังสือแต่รับรู้ผลได้เร็วกว่า จากการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2554 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารพบว่า คนไทยอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป มีอัตราการอ่านหนังสือร้อยละ 68.6 ผู้ชายมีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่าผู้หญิงเล็กน้อย (ร้อยละ 68.8 และ 68.4 ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบกับการสำรวจที่ผ่านมา พบว่า อัตราการอ่านหนังสือเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2551 ทั้งผู้ชายและผู้หญิง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2554) ซึ่งทำให้ผลการสำรวจของ World Economic Forum – WEF ในรายงาน The Global Competitiveness Report 2013-2014 พบว่าประเทศไทยถูกจัดอันดับคุณภาพการศึกษาต่ำกว่าประเทศในกลุ่มอาเซียน และจากโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) ซึ่งโครงการประเมินผลการศึกษาของประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development หรือ OECD) ได้ทำการสำรวจว่าระบบการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ได้เตรียมเยาวชนของประเทศให้พร้อมสำหรับการใช้ชีวิตและการมีส่วนร่วมใน

สังคมในอนาคตเพียงพอหรือไม่ โดย PISA เน้นการประเมินสมรรถนะของนักเรียนวัย 15 ปี ที่จะใช้ความรู้และทักษะเพื่อเผชิญกับโลกในชีวิตจริงมากกว่าการเรียนรู้ตามหลักสูตรในโรงเรียน ในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งผลการประเมินด้านการอ่านของประเทศไทยพบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยการอ่าน 441 คะแนน ซึ่งจากผลการประเมินคะแนนยังต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยของ OECD และถูกจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกับนักเรียนจากเซอร์เบีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ซิลี คอสตาริกา โรมานี และบัลแกเรีย สสวท. (2557) และสาเหตุที่ทำให้ผลการทดสอบ PISA ของไทยตกต่ำ คือ 1) ทักษะความสามารถในการอ่านและการเขียน (ภาษาไทย) อยู่ในระดับต่ำ 2) การเรียนการสอนจริงที่เกิดขึ้นในห้องเรียนไม่สามารถพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน 3) รูปแบบข้อสอบของ PISA แตกต่างจากข้อสอบที่นักเรียนเคยทดสอบ 4) นักเรียน ครู ผู้บริหาร และสังคมส่วนใหญ่ ยังไม่รู้จักร PISA (ธงชัย ชิวปรีชา, 2557)

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ องค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skill) หรือเรียกย่อ ๆ ว่าเครือข่าย P21 เห็นความจำเป็นที่เด็กและเยาวชนจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตจึงได้พัฒนาวิสัยทัศน์และกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้น ที่เรียกว่า ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หรือ 3R และ 4C ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ 3R ประกอบด้วย การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และคณิตศาสตร์ (Arithmetic) 4C ประกอบด้วย การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) การสื่อสาร (Communication) การร่วมมือ (Collaboration) และความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อสารและเทคโนโลยี (วิจารณ์ พานิช, 2554) ดังนั้นนักเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการอ่านถือเป็นทักษะที่สำคัญเพราะจะทำให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาทางวิชาการ เพื่อที่จะได้นำความรู้ไปเปิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถแก้ไขปัญหา สามารถคิดสร้างสรรค์ และติดต่อสื่อสารกับคนอื่นได้ จะเห็นได้ว่าการอ่านมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ เพราะการเรียนนอกจากเรียนในห้องเรียนแล้วยังต้องจำเป็นที่จะต้องแสวงหาความรู้ในห้องเรียน ต้องรู้จักอ่านด้วยตนเองจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือ วารสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น การอ่านถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะส่งผลต่อคุณภาพในการเรียนรู้ของเด็ก หากปล่อยปละละเลยไม่มีการพัฒนาแก้ไขในแนวทางที่ถูกต้องตั้งแต่เริ่มแรก ก็ยากที่จะพัฒนาเด็กให้ก้าวเดินต่อไปอย่างมีคุณภาพได้

การส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้เกิดขึ้นกับเด็ก ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม ที่สำคัญที่สุด คือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และถือว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุด (Epstein and Others, 1997) เพราะเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์กับเด็กมากที่สุด พ่อแม่ ผู้ปกครองมีบทบาทที่สำคัญในการเลี้ยงดูเด็ก อาจกล่าวได้ว่า พ่อแม่ เป็นเสมือนครูคนแรกของลูกเพราะจะต้องอบรมสั่งสอนลูกทุกวันและทุกเวลาเพื่อให้ลูกเป็นคนดี มีพฤติกรรมที่ดี ในเรื่องของการอ่านก็เช่นเดียวกันพ่อแม่จะมีส่วนสำคัญในการส่งเสริม และฝึกฝนให้ลูกเกิดนิสัยรักการอ่าน คือต้องฝึกให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน มีวัฒนธรรมการอ่าน ถ้าเด็กไม่มีนิสัยรักการอ่านที่ยั่งยืน ไม่รู้จักเลือกสิ่งที่อ่าน ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเด็ก และคุณภาพการศึกษาของประเทศในอนาคต

พ่อแม่ ผู้ปกครอง อาจเป็นอุปสรรคในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับเด็ก เพราะมาตรฐานทางพฤติกรรมที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่แสดงออกมีผลต่อการกระทำของเด็ก หากต้องการ

ให้เกิดวัฒนธรรมการอ่านขึ้นกับเด็กหรือบุตรหลาน พ่อแม่ผู้ปกครองต้องแสดงตนและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กเพราะการอ่านไม่ใช่ทักษะนิสัยที่จะเกิดขึ้นมาได้เองตามธรรมชาติ หรือเกิดขึ้นได้เองเหมือนทักษะอื่น ๆ ไม่ใช่พรสวรรค์ที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล แต่วัฒนธรรมการอ่านจะเกิดขึ้นได้เพราะการส่งเสริมและการปลูกฝังจนให้เกิดเป็นนิสัย ถึงแม้ในปัจจุบันจะมีการรณรงค์จากภาครัฐเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน และมีการกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมให้ ประชาชนรักการอ่านอย่างจริงจัง และเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2552 มีมติคณะรัฐมนตรีให้การส่งเสริมการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ โดยกำหนดให้วันที่ 2 เมษายนของทุกปีเป็นวันรักการอ่าน และในปี 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่านของประเทศ

ปัญหาที่ทำให้ไม่สามารถอ่านและเขียนได้อาจมาจากหลายสาเหตุ แต่สาเหตุสำคัญมักมาจากปัญหาด้านครอบครัว เกิดจากการที่พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ไม่เอาใจใส่ เรื่องการอ่าน พ่อแม่ ผู้ปกครองอยากให้เด็กมีวัฒนธรรมในการอ่าน จึงพยายามเคี่ยวเข็ญให้อ่านหนังสือ เพราะพ่อแม่ ผู้ปกครองเห็นว่าถ้าทำให้ลูกอ่านหนังสือได้ จะทำให้ลูกทำคะแนน หรือทำข้อสอบได้ การกระทำดังกล่าวจึงทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายในการอ่านหนังสือ จะอ่านหนังสือเฉพาะตอนสอบ หรือตอนที่พ่อแม่ ผู้ปกครองให้อ่านเท่านั้น ดังนั้นวัฒนธรรมการอ่านจึงไม่เกิดขึ้น และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตก็จะไม่เกิดขึ้นกับเด็ก วัฒนธรรมจะเกิดขึ้นโดยการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งเกิดการถ่ายทอดและเรียนรู้จากกันโดยไม่รู้ตัว ในลักษณะของการซึมซับจนทำให้สิ่งนั้นดำรงอยู่ได้กลายเป็นวัฒนธรรม วัฒนธรรมการอ่านสำหรับเด็กเป็นสิ่งที่แสดงความ ถึงความโดดเด่น หรือการมีเอกลักษณ์ประจำตัว การมีอุปนิสัยใจคอ ความรู้สึกนึกคิดตลอดจนการ แสดงออกที่เห็นความสำคัญของการอ่าน ดังนั้นวัฒนธรรมการอ่านจะเกิดขึ้นได้ต้องมีผลมาจากครอบครัว สังคม สภาพแวดล้อมที่ดีที่ส่งเสริมการอ่านให้กับเด็ก แต่ในปัจจุบันการอ่าน และการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสำหรับเด็กนักเรียนนั้นเกิดขึ้นอย่างเป็นทางการโดยจะมีการบูรณาการในชั้นเรียน ในชั่วโมงสอนซึ่งไม่ใช่หลักประกันว่าจะเกิดวัฒนธรรมการอ่าน ขึ้นเพราะกิจกรรมเหล่านี้ส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายใต้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างครูกับนักเรียนเพราะฉะนั้น วัฒนธรรมการอ่านยากที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (อรศรี งามวิทยาพงศ์, 2556) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการสร้างนิสัยรักการอ่านและสร้างให้เด็กมีวัฒนธรรมการอ่านนั้น ควรสร้างและปลูกฝังตั้งแต่ยังเป็นเด็ก และปลูกฝังอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดเป็นนิสัยที่ยั่งยืนในพฤติกรรม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเกิดเป็นวัฒนธรรมการอ่านที่ยั่งยืนขึ้นในประเทศไทย และบุคคลที่มีความสำคัญในการส่งเสริมวัฒนธรรมอ่านคือ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง เพราะมาตรฐานทางพฤติกรรมที่พ่อแม่ ผู้ปกครองที่แสดงออกให้เห็นเป็นตัวอย่างจะมีอิทธิพลต่อตัวเด็กเป็นอย่างมาก ประกอบกับ “ครอบครัว เป็นสถาบันที่เล็กที่สุด แต่มีบทบาทที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เพราะเสียงที่ลูกได้ยิน กับอ้อมกอดที่อบอุ่นจากพ่อแม่ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ลูกพึงจะได้รับ ดังนั้น ครอบครัว จึงเป็นสถาบันแรกที่จะก้าวเข้าไปถึงในเรื่องของการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก ๆ บุคคลในครอบครัวไม่ว่าจะเป็น พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ล้วนมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้ลูกหลานรักการอ่านโดยเริ่มต้นจากการอ่านหนังสือสำหรับเด็กหรือหนังสือนิทาน ให้เด็กฟัง เพราะหนังสือเหล่านี้มีถ้อยคำและจังหวะที่ไพเราะ อ่อนหวาน นุ่มนวล และมีภาพประกอบสีสันทนสวยงามเป็นสิ่งที่กระตุ้นความสนใจเด็กได้เป็นอย่างดี และที่สำคัญครอบครัวจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้สัมผัสกับการอ่านอยู่เสมอ ๆ ในชีวิตประจำวัน พ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัวเป็นแบบอย่างการอ่านที่ดี แล้วเด็กจะซึมซับนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เด็ก” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึง

ต้องการศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับเด็กเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

ผู้ปกครองมีบทบาท และมีปัญหาในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. เพื่อศึกษาปัญหาของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต
3. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองที่มีสถานภาพแตกต่างกัน ในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาของผู้ปกครองที่มีสถานภาพแตกต่างกัน ในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ผู้ปกครอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลาง จำนวน 967,938 คน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556).

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลาง ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan ได้จำนวนกลุ่มจำนวน 384 คน และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตอนที่ 3 ปัญหาของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ซึ่งตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองใช้กับผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำผลมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา

(α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ระดับค่าความเชื่อมั่น 0.94 ซึ่งนับว่ามีคุณภาพสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยให้มหาวิทยาลัยออกจดหมายขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และได้รับข้อมูลกลับคืนมาจำนวน 384 ชุด แต่เมื่อมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 384 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้ความถี่ ร้อยละวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง ส่วนบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และปัญหาของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบบทบาท และปัญหา จำแนกตามตัวแปรของเพศ ผู้ปกครองโดยใช้ t-test independent ส่วนระดับการศึกษา และอาชีพของผู้ปกครองใช้ F-test หากพบความแตกต่างจะดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม และเป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่าเป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.10 ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือมีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 31.30 รองลงมาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 29.90 และประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.10 ตามลำดับ พบว่าผู้ปกครองที่ทำงานบริษัทตอบแบบสอบถามมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมาคือมีอาชีพราชการคิดเป็นร้อยละ 14.00 และลูกจ้างทั่วไปร้อยละ 13.50 ตามลำดับ

2. กิจกรรมที่ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างชอบในเวลาว่างมากที่สุดคือ การดูโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 46.90 รองลงมาอ่านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 24.50 และนอน คิดเป็นร้อยละ 13.20 ตามลำดับ

3. ความถี่ในการการอ่านหนังสือของผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่า ใช้เวลาในการอ่านหนังสือบ้างเป็นบางวันมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 41.80 รองลงมาคือใช้เวลาประมาณ 15 นาทีต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 34.80 และพบว่าผู้ปกครองที่ไม่อ่านหนังสือเลยคิดเป็นร้อยละ 7.80

4. วิธีการศึกษาหาความรู้ของผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ ดูข่าวจากโทรทัศน์คิดเป็นร้อยละ 53.10 รองลงมา คืออ่านหนังสือพิมพ์คิดเป็นร้อยละ 21.60 และสื่อสังคมออนไลน์คิดเป็นร้อยละ 12.70 ตามลำดับ

5. ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการอ่านหนังสือเล่มเดียวกับนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 48.20 และไม่อ่านคิดเป็นร้อยละ 81.80

6. บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{X}=3.39$, S.D.=.56) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บุตรหลานทำการบ้านให้เสร็จก่อนไปเล่น ($\bar{X}=3.85$, S.D.=.76) เอาใจใส่กับการบ้านของบุตรหลาน ทำน ($\bar{X}=3.74$, S.D.=.80) และให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการควบคุมดูแลนักเรียนในการอ่านหนังสือ ($\bar{X}=3.63$, S.D.=.83)

7. ปัญหาของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.11$, S.D.=.69) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของปัญหา 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองใจเย็นไม่พอในการสอนบุตรหลานให้อ่านหนังสือ ($\bar{X}=3.36$, S.D.=.97) บุตรหลานให้ความสนใจอย่างอื่นมากกว่าหนังสือ ($\bar{X}=3.31$, S.D.=.93) และบุตรหลานไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการอ่านหนังสือ ($\bar{X}=3.20$, S.D.=.89)

8. เปรียบเทียบ บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่า

8.1 ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

8.2 ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีบทบาทแตกต่างจากผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาอื่นๆ

8.3 ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ มีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย มีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

9. เปรียบเทียบ ปัญหาของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่า

9.1 ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

9.2 ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีปัญหาในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาประถมศึกษากับผู้ปกครองที่มีวุฒิปริญญาโทมีปัญหาที่แตกต่างกัน ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษากับผู้ปกครองที่มีวุฒินุบาลมีปัญหาที่แตกต่างกัน ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษากับผู้ปกครองที่มีวุฒิปริญญาโทมีปัญหาที่แตกต่างกัน ผู้ปกครองที่มีวุฒิ

การศึกษานุปรินญา กับผู้ปกครองที่มีวุฒิปรินญาตรีมีปัญหาที่แตกต่างกัน และผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาอนุปริญญา กับผู้ปกครองที่มีวุฒิปรินญาโทมีปัญหาที่แตกต่างกัน

9.3 ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีปัญหาในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองยังไม่ได้แสดงบทบาทอย่างเต็มที่ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ สุวิชากรพงศ์ และวรรณ เหมชะญาติ (2557) ที่ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กอนุบาล ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กอนุบาลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุพาวดี นุตะมาน (2555) ที่ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านกับความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่ทำการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และในการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่าข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือบุตรหลานทำการบ้านให้เสร็จก่อนไปเล่นรอมลงมา คือ ผู้ปกครองจะเอาใจใส่กับการทำการบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาของประเทศไทยในปัจจุบันที่พบว่า นักเรียนมีการบ้านมาก จะเห็นได้จากจดหมายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ถึงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องการให้การบ้านนักเรียน ไปถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต โดยมีใจความหลักให้คุณครูและผู้บริหารสถานศึกษาให้พิจารณาเรื่องการให้การบ้านเด็กนักเรียนอย่างเหมาะสม ไม่ให้มากเกินไป ซึ่งก็เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเกิดธุรกิจการรับจ้างการทำการบ้านอย่างมากมาย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และนายกรัฐมนตรี ต้องออกมาส่งสัญญาณให้กระทรวงศึกษาธิการแก้ปัญหาเรื่องนี้ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบ้านมีอยู่ 2 เรื่องหลัก ๆ คือ ประการแรก การบ้านมาก อันเนื่องมาจากนักเรียนเรียนหนังสือ 7 คาบ คุณครูก็สั่งงานกันทุกคาบ โดยที่ไม่ได้ประสานกัน ต่างคนต่างสั่งการบ้าน ดังนั้นนักเรียนก็รับไป ผลที่ตามมาคือ เด็กเครียด ทำไม่ทัน ท้อแท้ไม่อยากทำ ไม่ได้เล่นหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งพ่อแม่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ก็จะคอยจ้ำจี้จ้ำไชให้เด็กทำการบ้านให้เสร็จก่อนที่จะไปทำอย่างอื่น ผู้ปกครองจะไม่ยอมให้เด็กทำสิ่งอื่นนอกจากทำการบ้านให้เสร็จเท่านั้น ประการที่สองการบ้านยาก เด็กยังไม่ได้เรียนเนื้อหาอื่น ๆ แต่ถูกนำมาเป็นการบ้าน หรือเด็กยังไม่เข้าใจดีพอ ทำให้ไม่สามารถทำได้ ประการที่สามสภาพปัญหาการจราจรที่เป็นอุปสรรคใหญ่ กว่านักเรียนจะกลับถึงบ้านก็หัวค่ำแล้ว ต้องกินข้าว ทำการบ้าน แล้วก็อาบน้ำนอน โดยที่ยังไม่ได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่เขาอยากจะทำตามวัยเพราะหมดเวลาแล้ว (สรวณมณต์ สิทธิสมาน, 2557) และสอดคล้องกับบทวิเคราะห์ของ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) ที่พบว่า ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียน

ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ผลการสอบ PISA ทั้ง ๆ ที่โรงเรียนใช้เวลาจัดการเรียนการสอนมากขึ้น เป็นเวลา 7 หรือ 8 ชั่วโมงต่อวัน และยังพบว่า เด็กคิดไม่เป็น วิเคราะห์ไม่ได้ ขาดทักษะชีวิต อัดแน่นเนื้อหาวิชาการมากกว่าให้เรียนรู้ด้วยตนเอง เด็กนักเรียนมีภาระงาน การบ้านมากเกินไป หรือต้องนำการบ้านไปทำที่บ้าน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้ปกครองต้องให้นักเรียนทำการบ้านให้เสร็จก่อนที่จะไปทำกิจกรรมอื่น ดังนั้นจึงไม่เหลือเวลาให้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และส่งผลให้บทบาทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้นักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของปัญหา อันดับแรก ได้แก่ผู้ปกครองใจเย็นไม่พอในการสอนบุตรหลานให้อ่านหนังสือ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วทำให้ความสัมพันธ์ระหว่าง พ่อแม่ลูก ในครอบครัวเดียวกันเข้าสู่ความสัมพันธ์ที่เสียสมดุล โดยเฉพาะหน้าที่ของพ่อแม่แทนที่จะทำหน้าที่ในการให้การศึกษา ให้การอบรมสั่งสอน ตลอดจนการสร้างทักษะชีวิตให้กับบุตรหลาน ได้ถูกเปลี่ยนแปลงไปเป็นการทำงานมุ่งหารายได้ และการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจแทน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองจึงถูกเปลี่ยนมือเข้าสู่ระบบโรงเรียนทั้งหมดเพราะผู้ปกครองหวังให้โรงเรียนทำหน้าที่แทนตน

3. เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับตัวแปรต่าง ๆ พบว่าผู้ปกครองที่มีเพศแตกต่างกันมีบทบาทที่แตกต่างกันซึ่งอาจเกิดจากความแตกต่างทางเพศ ทำให้บุคคลมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน นอกเหนือไปจากความแตกต่างทางสรีระ ผู้หญิงกับผู้ชายมีบทบาทต่างกันออกไปตามค่านิยมต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้หญิงและผู้ชายที่สังคมเป็นผู้กำหนดขึ้น ผู้หญิงและผู้ชายทุกคนในสังคมจะถูกขัดเกลา อบรม สั่งสอนให้รู้จักบทบาทและปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันตามลักษณะความเป็นหญิงชายที่สังคมสร้างไว้ (gender) ครอบครัวเป็นผู้รับหน้าที่ในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ ถ่ายทอด จากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง (ศูนย์บริการความรู้ สำนักงานกิจการสตรี และสถาบันครอบครัว, 2559) ดังนั้นจึงทำให้ผู้ปกครองที่มีเพศแตกต่างกันแสดงบทบาทที่แตกต่างกัน ประกอบกับเพศของผู้ปกครองมีผลต่อความสัมพันธ์และความสนิทสนมของลูก เช่น ลูกสาวมักมีความสนิทสนมกับแม่มากกว่าผู้เป็นพ่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมย์นาร์ด แมคเคย์ และสมิท (Maynard; Mackay; & Smyth, 2008) ที่ทำการสำรวจด้านการอ่าน และการคัดเลือกหนังสือของนักเรียนในประเทศอังกฤษ พบว่า เพศมีผลต่อการตัดสินใจคัดเลือกหนังสือ โดยนักเรียนชอบที่จะให้สมาชิกคนในครอบครัวที่มีเพศเดียวกันเป็นผู้แนะนำหนังสือให้อ่านมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทน เอ็ดวิน (Tan Edwin, 2010) ที่พบว่าพ่อที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมลูกจะทำให้ลูกสามารถประสบความสำเร็จได้ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษามีบทบาทที่แตกต่างกันในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้ปกครองมีการศึกษาที่สูงมักให้ความสำคัญในการอ่านมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ จารุเมธิชน อารีย์ ชื่นวัฒนา

และพวา พันธุมเมฆา, 2555) ที่พบว่า บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่นพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปและอนุปริญญา หรือเทียบเท่า มีบทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสูงกว่าผู้ปกครองของนักเรียนที่มีการศึกษาระดับมัธยม และสอดคล้องกับงานวิจัยของแฟนทัซโซ ทิชท์ และชายส์ (Fantuzzo, Tighe and Child, 2000) ที่พบว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงจะมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนมากกว่าพ่อแม่ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่ามัธยม และผลการวิจัยยังพบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต แตกต่างกันไป อันเนื่องมาจากอาชีพอาชีพของผู้ปกครองส่งผลต่อฐานะทางครอบครัว ผู้ปกครองที่มีการศึกษาดีมีอาชีพที่มั่นคง ย่อมมีเวลาที่จะสนใจและเอาใจใส่ต่อพฤติกรรมของบุตรหลาน มากกว่าผู้ที่มีอาชีพที่ไม่มั่นคง และมีรายได้น้อย ซึ่งต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัวทำให้ไม่มีเวลาที่จะมาส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยรัตน์ ศรีวรเดชไพศาล (2550) พบว่า ผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านกับทางโรงเรียนมีพฤติกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแก่เด็กมากที่สุด โดยเฉพาะผู้ปกครองที่มีสถานะทางครอบครัวที่มั่นคง

4. เปรียบเทียบปัญหาของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับตัวแปรต่าง ๆ พบว่าผู้ปกครองที่มีเพศแตกต่างกัน มีการศึกษาแตกต่างกัน และมีอาชีพแตกต่างกัน มีปัญหาในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากสถานภาพส่วนบุคคลที่มีความแตกต่างกัน ย่อมมีปัญหาในการปฏิบัติที่แตกต่างกันและส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมด้านสังคมที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ญัฐพงษ์ ชูทัย (2559) ที่อธิบายว่าอาชีพการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และลักษณะอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลให้บุคคลมีลักษณะสังคมที่ไม่เหมือนกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้ปกครองควรส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษามากขึ้น มากกว่าการให้บุตรหลานทำการบ้านให้เสร็จ และผู้ปกครองควรแสดงพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างในการอ่าน และควรหาเวลาว่างในการอ่านหนังสือกับครอบครัว และหนังสือที่ส่งเสริมให้เด็กอ่านไม่ควรเป็นหนังสือเรียนเพียงอย่างเดียว ควรเป็นหนังสืออื่น ๆ ที่เด็กชอบเพราะจะเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างนิสัยรักการอ่าน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับนักเรียนเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับนักเรียนในระดับต่าง ๆ
2. ควรศึกษาวัฒนธรรมการอ่านของนักเรียนเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ สุวิชากรพงศ์ และ วรวรรณ เหมะญาติ. (2557). บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริม
นิสัยรักการอ่านของเด็กก่อนอนุบาล. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา OJED, 9(1),
กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). รักการอ่าน...นำชีวิตสู่ความสำเร็จ. สืบค้นจาก
<http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=10504&Key=hotnews>
ณัฐพงศ์ ชูทัย. (2559). ความแตกต่างระหว่างบุคคล. สืบค้นจาก
<https://nuttapong.wikispaces.com>
ธงชัย ชิวปรีชา. (2557). ผลการทดสอบ PISA กับภาพลักษณ์ของประเทศไทย. สืบค้นจาก
http://www.sobkroo.com/img_news/file/A77854782.pdf
บันลือ พุกกะวัน และณริศรา พุกกะวัน. (2556). แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ยุพาวดี นุตะมาน. (2555). บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านกับความสนใจใน
การอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา. วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 6(1), 153-166.
วราภรณ์ จารุมณีชน อารีย์ ชื่นวัฒนา และพวา พันธุมเมฆา. (2555). บทบาทของผู้ปกครองในการ
ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น. วารสารบรรณศาสตร์ มศว. ปีที่ 5
ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2555).
วิจารณ์ พานิช. (2554). ภูมิสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-
สฤษดิ์วงศ์.
ศูนย์บริการความรู้ สำนักงานกิจการสตรี และสถาบันครอบครัว. (2559). เพศ (Sex) บทบาท
ความสัมพันธ์หญิงชาย (Gender) และความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย (Gender
Equality). สืบค้นจาก <http://www.owf.go.th/km/site/index.php?page=knowledge&id=14&groupid=12>.
สรวมณต์ สิทธิสมาน. (2557). การบ้านเด็ก : การบ้านยากของผู้ใหญ่ที่ต้องปฏิรูป. สืบค้นจาก
<http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9570000100940>
สสวท. (2557). ผลการประเมิน PISA 2012 คณิตศาสตร์ การอ่าน และวิทยาศาสตร์ (ฉบับ
สมบูรณ์), สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). คู่มือ
บริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”. สืบค้นจาก
<http://www.kksec.go.th/download/koolod001.pdf>
สำนักงานสถิติแห่งชาติ. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2551). การสำรวจการ
อ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2554). **การสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- หทัยรัตน์ ศรีวรรเดชไพศาล. (2550). **พฤติกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยใน จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (ประชากรศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อรศรี งามวิทยาพงศ์. (2556). **ปัจจัยส่งเสริมคนไทยให้มีวัฒนธรรมการอ่าน**. ใน อ่านเขา อ่านเรา. หน้า. 163-185). กรุงเทพฯ: สำนักงานอุทยานการเรียนรู้.
- อัจฉรา ประดิษฐ์. (2550). **ชวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน (๑)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานอุทยานการเรียนรู้.
- Epstein and Others. (1997). **School, family, community partnership : Your handbook for action**. Thousand Oaks, Corwin Press.
- Fantuzzo, Tighe and Child. (2000). **Family Involvement Questionnaire : A Multivariate Assessment of Family Participation in Early Childhood Education**. Journal of Educational Psychology. 92 (2), Abstract.
- Maynard, S.; Mackay, S.; & Smyth, F. (2008). **A Survey of Young People's Reading InEngland: Borrowing and Choosing Books**. Retrieved from <https://ejournals.library.ualberta.ca/index.php/EBLIP/article/view/9425>
- Tan Edwin. (2010). **A Contextual approach to understanding immigrant Asian father's Educational involvement in their children's lives**. Doctoral dissertation, Ph.D. University of California, Irvine, United States California.